Nro 9

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 31. STYCZNIA V. S. ROKU 1812

HISZPANIIA I PORTUGALIIA

z Madrytu 20 grudnia

Podług listów z Bilbao, liczba woysk fr. w Asturyi znacznie się pomnożyła, i nayważnieyszysze mieysca zaięła. Jrał Bonnet dowodzący w Asturyi miał główną kwaterę w mieście *Oviedo*; lecz zamierzył opuścić ią, wkrótce maiąc postąpić w głąb zachodniey Asturyi. — Oddział przedniey straży fr. wszedł do *Luarca*, i tam wiele własności ang. zdobył. — Milicyie gallicyyskie wyciągnęły słaby kordon między *Valdeferreiro* a portem *Ribadeo*. Większa część rokoszanow asturyyskich zniesiona, niedobitki ich schroniły się w góry z tamtey strony rzeki *Nocera*. W wielu rozprawach zupełną buntownicy klęskę ponieśli: główny korpus gallicyianow, któremu powierzono obronę tey prowincyi, postąpił ku *Astorga* chcąc siły rozrywać, ale Jrał Dumoulin wyruszywszy przeciwko iemu zmusił uciekać. Tak więc działania nieprzyiacioł zupełnie zniszczone. Francuzi mogliby się byli aż do *Lugo* i wgłąb Galicyi posunąć bez przeszkody, gdyby to było planem ich dowodcy. Jrł gallicyiski Abadia urządza na nowo przy Valdefario swóy korpus. Twierdzą, że go opłacaią anglicy, gdyż iunta gallicyyska nie iest w stanie utrzymywania. Korzystaiąc z położenia swego gallicyianie, maią zawsze stały związek z Anglią, iednakże dotąd niechcieli przyiąć do Korunny, Ferrolu, Vigo, osad ang. Przednia straż ang w Portugallii, stoi nad brzegami rzeki Koa. Jnne dywizye iako też portugalczykowie rozłożyli się w srzodku Beiry. Wellington ma bydź z główną kwaterą w Viseu, gdzie przed wkroczeniem Masseny zostawał. Zamierzone uderzenie na francuzow w Salamance nietylko nienastąpiło, ale zdaie się że i nienastąpi. Dla niedostatku żywności, wielu anglikow w odległeysze pociągnęło strony. Cięzka ich iazda iest aż w okolicy Koimbry. Francuzi nic dotąd przeciw anglikom nieprzedsiewzięli. Część północnego woyska w Salamance zaięła zimowe leże aż do prowincyi Valladolid. Woysko M. Marmont spokoynie zachowuie się na swych leżach i na nowe czeka rozkazy. Korpus z anglikow i portugalczykow złożony stoi ciągle przy Alcantara pod irłem Hill. Kastannos z dywizią hiszp. zaymuie stanowiska przy Portalegre dla uważania francuzow pod Badaioz będących. Od woyska M. Suchet ciągle naypomyślnieysze odbieramy doniesienia. Obleżenie Walencyi dzielnie popiera, a francuzi na prawym brzegu rzeki Gwadalaviar będący, są w dostateczney sile do odparcia wszelkiey napaści ku oswobodzeniu tey twierdzy. Podobno iuż kilka zaszło potyczek ze stratą rokoszanow. Bez wątpienia wkrótce to miasto otworzy swoie bramy.

Z Sewilli 7 grudnia.

Wiadomości z Jelves pod dniem 19 listopada donoszą, iż wielkie nieporozumienie między portugalczykami i anglikami panuie. Dnia 21 listopada, officer ang. przeprowadzaiący do Badaioz zamienionego officera fr. napotkał blisko tego miasta kupę łotrow hiszp. która na mały oddział iego żołnierzy uderzyła. Bronił się mężnie ten oficer ang; lecz oskoczony od bardzo przewyższaiącey liczby, poległ kilku kulami przeszyty. Wysłany oddział od gubernatora Badaioz przybył w sam czas na uratowanie oddziału ang. Officer ang. który poległ, nazywał się King i był krewnym Lorda Nelsona. Pochowano ciało iego w Badaioz ze wszelką czcią woyskową. Jrł Leval przeprawiwszy się przez Gwadianę, przybył dnia 27 listopada do St Rocha. Przednia straż iego napotkała mocny oddział z korpusu Balleisterosa, ubiła mu 50 ludzi i wzięła 40 w niewolą: pomiędzy temi znayduie się 3ch officerow. Gdy tylna straż nieprzyiacielska zbliżyła się pod S. Roch, iazda nasza uderzyła i zapędziła się do srzodka woyska, które się schroniło pod działa gibraltarskiey twierdzy. W rozprawie tey rokoszanię utracili 32 ieńcow, pomiędzy któremi było dwóch officerow. Dnia 28 Baleisteros chcąc odebrać stanowisko la Carbonera znayduiące się po lewey stronie S. Roch, wysłał 2000 ludzi. Półk 43 liniowy ruszył na odparcie tey kolumny: 2 kompanie woltyżerow wspierane od pierwszego batalionu, dostatecznemi były na zadanie nieprzyiacielowi zupełney klęski. Niewielu zabraliśmy ieńcow, ale liczba poległych i ranionych była znaczną. Rozprawa ta czyni wielki zaszczyt półkowi 4temu. Jrł Leval wspomina z zaletą o kompaniach z Villa-Real i strzelcach z nadbrzegow Malagi.

Dnia 29 Jrł *Barrois* złączył się z Jnłem Leval w S. Roch. Balleisteros cofnął się z całym swym woyskiem pod działa Gibraltaru. Capons zamknął się w twierdzy Tarifa. Ponieważ kolumny ruchome bezustannie dniem i nocą ścigaią i wytępiaią guerillas tak nazwane kupy hultaiow i łotrow; azatym wielu rokoszanow przybywa oddziałami, składa broń i poddaie się. Niektórzy z hersztow weszli iuż w służbę króla Józefa i wiernie sprawuią się. Lud czuie nakoniec potrzebę uśmierzenia łotrowstwa. Wiele wiosek, iako to: Baldias, Escuar, Fuente del Esparto, Sovilao, Alcollala Real, Puebla de los Jnfantes, Aelanius, Salobregna, i Berechuel odparły hordy włoczęgow. Dzia 4 listopada, ruchoma kolumna, zostaiąca pod dowodztwem podpułkownika Bellange, złożona z woltyżerow 58go półku, z kompanii przewodnikow z Malagi i z oddziałow 21go pułku dragonii; napotkała liczną hordę; na którą natarłszy zupełnie rozproszyła w iedney chwili; 40tu łotrow poległo na placu, a wielu zabrano w niewolą. Gdy to się działo, korpus wynoszący 500 rokoszanow, odparłszy kapitana Serra, z 21 półku dragonii, stoiącego z garstką ludzi na górach Marbella, zaiął stanowisko; kapitan Serra korzystaiąc z takowego obrotu, uderzył na nieprzyiaciela z iazdą, ubił mu 40tu ludzi a 3 wziął w niewolą. Rokoszanie pomimo przewyższaiącey swey siły, pierżchnęli na wszystkie strony. Rozprawa ta, przynosząca wielki zaszczyt kapitanowi Serra, rozniosła postrach pomiędzy rokoszanow. Dowodzca w Patna, spotkawszy pomię-

dzy Hornachdos i Posades hordę z Tamborlan, uderzył na nią i zupełnie rozproszył: 10ciu łotrow padło trupem na poboiowisku. Gwardyia obywatelska z Posades zasłużyła na pochwałę. Od dnia 1 do 6tego listopada, przybyło do nas w okolice Kordui 53 rozproszonych lub zbiegłych i oświadczyło swoią podległość. D. 1go listopada przybyła do Capillera horda składaiąca się z 60 łotrow, prowadząca z sobą kilkunastu ludzi bezbronnych, ktòrzy schronili się po rozmaitych mieyscach, niechcąc służyć złey sprawie. Łotry, dowiedziawszy się o nadchodzącey kolumnie fr. zabierali się iuż do wyyścia z Capillera; gdy w tym rozbroieni niechcieli pòyść za niemi i oparli się swoim uciemiężycielom, ktòrych rozgromili. Dnia 3go listopada, podpółkownik Chatelain, pobił zupełnie w okolicach Huro hordę Alcada z Olivar; ubił iey 40tu ludzi, zabrał wiele broni i koni, resztę zaś rozproszył. Dnia 4 oddział hiszp. i strzelcow góralow wziął w niewolą dwóch zbiegłych officerow, błąkaiących się od czasu porażki herszta Montijo. Mały oddział ruchomey kolumny, pod dowodztwem kapitana Braye, z 40 półku, pobił i rozproszył hordę Alkada z Valor; ubił iey 10 ludzi i zabrał tyleż koni. Mieszkańcy w Soroilan, chociaż bezbronni, odpędzili w nocy z dnia 5go na 6ty listopada, hordy łotrowskie będące pod dowodztwem Diaza i Goldico. Dowodzca Lianoso rozproszył, dnia 5 w górach Alpuxares oddział wynoszący 150 łotrow i zostaiący pod sprawą 3 hersztow, z których ieden nazwiskiem Gallegos umknął z 50 ludźmi. Mieszkańcow w Berhul usiłowania i wierności niemożna dosyć wychwalić. Horda Alkada z Olivar poszła zupełnie w rozsypkę. Łotry którzy ią składali, znayduią się w naywiększey nędzy i błąkaią się bez żywności i odzieży po górach.

z Londynu 5 stycznia

Przybyła tu fregata Latona z Lizbony, przeprowadzaiąca 15 okrętów przewozowych, na których iest wielu chorych i rannych z woyska ang. Do Plymouth zawinęła fregata St. Fiorenzo z choremi i rannemi z tegoż woyska port. Donoszą one że rycerstwo nasze stanęło na leżach i że dotąd nic ważnego w żadney części półwyspu nie zaszło. Podług listów z Kadix, nieustaią spory między rządem hiszpańskim a posłem angielskim Henrykiem Wellesley. Francuzi gotowali się uderzyć na Tarifa, i spodziewano się, iż to miasto dostanie się w ich ręce, pomimo to, że nadpłynął tam okręt liniowy i kilka mnieyszych woiennych statków dla obrony iego.

Do tych wiadomości przydadź należy list lorda Wellingtona do lorda Liverpool z Franady pod d. 12 grudnia pisany w słowach. „ Po moiém ostatniém doniesieniu d. 4 nie uczynił nieprzyiaciel żadnego poruszenia ważnego. Odebrałem wiadomości z Kadix do d. 21 listopada dochodzące. Podług tych Jrał Ballesteros musiał się znowu cofnąć. Widać że nieprzyiaciel ściągnął nieco woyska z Grenady i połączył się z dywizyią Jrła Semele, należącą do korpusu 1wszego. Inny list pod d. 8 grudnia donosi, że Ballesteros d. 30 listopada znowu się cofnął pod działa Gibraltaru, i że tam wysiadło 2000 żołnierzy dla wsparcia hiszpanów.

Powszechnie tu mòwią, że ministrowie nasi nie chcą dać więcey pieniędzy Reiencyi Kadixkiey, i że woysku hiszpańskiemu w Kadix, iako też galicyyskiemu, na wszystkim brakuie. Rozumiano, iż opatrywano dotąd należycie Kadix zbożem z Ameryki; lecz pokazuie się, iż racyie żywności dawane żołnierzom i maytkom hiszpańskim w Kadix, nie były dostateczne. Mimo ogromnych sum wysypanych na sprawę Hiszpanii, woysko iey zostaie w nędzy, a Regencya niema pieniędzy.

F R A N C Y I A

Z Paryża 17 stycznia

Dnia 15 podpisał Napoleon arcy ważny dekret urządzaiący fabryki cukru z burakow, zadać maiący śmiertelny cios handlowi osadniczemu. W fabrykach założonych w Strażburgu, Doui, Vertu, Castesnandary, urządzić kazał szkoły szczególnie dla nauki chemicznego processu wyciągania cukru z ćwikły. Do tych szkoł przeznaczył 100 uczniow, którzy maią bydź wybranemi z pomiędzy uczących się farmacyi, chemii i medycyny. Po tysiąc frankow przeznaczył dla każdego postęp czyniącego w tey nauce a nadto zapewnił dla nich dyrekcyą innych fabryk, ieżeliby okazali się zdatnemi. Ministrowi wnętrznemu zalecił zasiać burakami 100000 łanow. Postanowił dać pozwoleń na 500 tylko fabryk cukru burakowego wszystkim tym, którzy iuż trudnili się tą robotą w 1811 roku, i wszystkim tym którzy porobią zakłady w ciągu 1812 roku do wyrabiania podobnegoż. Każdy otrzymuiący pozwolenie obowiązany wyrobić do 1813 roku naymniey 10000 kilogramów; i wszyscy ci wolni będą na lat 4 od wszelkiey opłaty. Ktoby udoskonalił proces fabrykacyi cukru otrzyma przedłużenie tych przywileiow. Minister wnętrzny ma założyć 4 fabryki imperatorskie wyrobić maiące naymniey 2 miliony kilogramów na rok. W Rambouillet także będzie założona fabryka na 20000 kilogramów. (*Korr. hamb.*)

Wyrok imperatorski, obeymuiący urządzenia głównego sztabu w twierdzach, zawiera w sobie ieszcze oprócz iuż wiadomych następuiące przepisy. Każdy dowodzca powinien twierdzę swoią tak uważać, iak gdyby była wystawioną na niebezpieczeństwo napadu, lub mogła przeyść nagle ze stanu pokoiu do stanu woyny i oblężenia. Dla czego, w czasie nawet pokoiu, plan swóy obrony i służby ma stosować do naypodobnieyszego domysłowego napadu, i na wszelki przypadek powinien rozstawić w tey myśli swoie straże i oddziały, iako też rozporządzić obróty woyska. Dowodzca twierdzy naradza się z dowodzcami woyska, artylleryi i inżynierow, tudzież z inspektorem popisów i kommissarzem woiennym, albo z każdym z osobna, albo razem, składaiąc radę obrony; lecz sam ieden rozstrzyga, nawet pomimo zdania rady, które iednak wyiawione bydź nie może. Dowodzca twierdzy każe koleią sypać zewnętrzne swoie szańce, a potym przednie rowy, daley przednie i tylne wały, oraz ostatnie okopy, ażeby ieden lub kilka szturmów mógł wytrzymać. Do tych robot użyie mieszkańcow, tudzież gmachow, domów i materyałów z mieszkań uszkodzonych przez bomby. Dowodzca w tey obronie ochraniać będzie załogę swoią, ammunicyią i żywność w następuiącym sposobie: naprzód, ażeby do szturmów i odzyskania zewnętrznych szańcow, mianowicie zaś do szturmu przeciwko główney twierdzy, miał w odwodzie świeży korpus złożony z ćwiczonych i dobranych żołnierzy; powtóre, ażeby mu pozostała dostateczna ilość amunicyi i żywności, dla dzielnego wytrzymania ostatnich attakow. Jeżeli dowodzca widzi, iż niemoże się dłużey utrzymać, powinien zwołać radę obrony, i ułożyć się z nią względem sposobów przedłużenia oblężenia; lecz sam w tey mierze stanowi, i ieżeli można idzie za nayodważnieyszą radą. W każdym razie on ieden oznaczyć powinien czas, sposob i warunki poddania się. Do tey zaś chwili niepowinien tyle ile być tylko może wdawać się z nieprzyiacielem, i mieć z nim żadnych związkow. W żadnym przypadku, niepowinien wyieżdżać dla układania się i nikogo innego do tego używać, prócz officerow, których moc duszy, stałość, odwaga i przychylność do rządu, są mu osobiście znane. (*z Berlińskiey*)

Dziś, sławny ze swoiego systemmatu czaszkowego lekarz Gall zaczyna tu nowy kurs nauki swoiey o poznawaniu zdolności i skłonności człowieka z kształtu i wypukłości głowy. Do tey nauki ma wielki zbiór czasek rozmaitych ludzi, iakoteż wiele bustow zdiętych ze statui starożytnych mężow znanych w historyi ze swoich obyczaiow. Nadzwyczayna tego lekarza nauka przypomina biegłość szwaycara Lawatera czytania ludzkich charakterow w rysach twarzy i spóyrzeniu. (*z dzień. państwa*)

Z Lyonu 11 stycznia

Wiadome powszechne prawa przeciwko grom hazardownym, zawsze i wszędzie ogłaszane, szczególniey za rządow Napoleona wykonywaią się we Francyi. Bączna policyia oczyszczaiąc te iaskinie swywoli, gdzie młodź traci zwyczaynie honor, maiątek a czasem i życie, schwytała tu w iednym domu 13 bankierow, zabrała pieniądze i dla poprawy razem z gospodarzem do więzienia zaprowadziła. (*z dziennika państwa.*)

BRYTANIIA WIELKA

z Londynu 10 stycznia

Król zostaie teraz w ustawicznym, lecz spokoynym błędzie. To przynaymniey pociesza każdego dobrego anglika, że nie cierpi żadnych boleści. Zdaie mu się, że iest iuż w niebie, rozmawia z aniołami i innemi wyższemi nad ludzką naturę iestestwami. Co do ciała, tyle iest zdrów, ile nim człowiek stary bydź może; lecz żeby mógł kiedy zdrowy rozum odzyskać, iuż stracona nadzieia. (*Zuschauer.*)

Xiąże Reient posłał na wyspę Jersey i Guernesey, gdzie niesnaski panuią, kommissarzów dla poprawienia ich konstytucyi. Zlecenie takowe iest nowem zjawieniem na politycznym horyzoncie naszym. Mieymy przynaymniey nadzieię teraz (mówi dziennik Morning Chronicle) że ministrowskie dzienniki nie poważą się nazywać nas Jakobinami, gdy żądamy poprawy konstytucyi większey wyspy, aniżeli Jersey lub Guernesey, to iest Anglii i Szkocyi.

Od panowania Elżbiety zacząwszy, aż do roku 1793 do rządow Jerzego 3go, wybito w Anglii pieniędzy za 116,063,666 f. ster. Od tego czasu do roku 1797 wybito za 8,121,122 f. sterl. Teraz iest w Anglii gotowych pieniędzy naywięcey za 37 milionów f. sterl. (1480 milionów zł. pol.)

Xiąże Yorck, wódz naczelny, miał przed kilku dniami długą rozmowę z Xciem Reientem—P. Evan Nepean mianowany wielkorządcą w Bombay na mieysce P. Duncan.—Korweta amer. le Hornet, płynąca do Anglii osiadła na haku przy Cherburgu. Niosła ona JP. Bidewell nowego posła ziedn: stanów przy rządzie naszym.

Proiekt podany w kongresie ziedn: stanów Ameryki względem cofnienia prawa niewpuszczania towarów i okrętow ang. do portów tychże stanów, odrzucony większością 60 przeciw 40 głosom. Tak więc spełzła wszelka nadzieia przyiacielskiego ułożenia się z Ameryką. Wszystko zaś oznacza, iż rząd amer. trudną walkę przewiduie.

AMERYKA

Z Wassyngtonu 1go grudnia

Nakoniec rząd nasz postanowił przedsięwziąć srzodki naydzielnieysze dla przekonania ministrow ang. że Ameryka gotowa użyć całey swoiey siły ieżeli niecofną swoich rozkazow i nie podniosą ogłoszoney blokady. Akt zakazuiący dowozu towarow ang. do portow amer. z większą ostrością będzie rozciągniony. Wszystkie okręty i inne statki woienne będą uzbroione i na morze wysłane tak dla zasłony flott kupieckich iakoteż dla odparcia nieprzyiacioł.

Z New-York 3 grudnia

Sekretarż skarbowy Albert Gallatin zdał rachunek przychodu i rozchodu skarbu Rzcz-plitey. W roku 1811 dnia 30 września skończonym, dochody wszelkiego rodzaiu wynosiły 13,541466 dollarow, pożyczka doczesna 1810 grudnia 10 uchwalona wyniosła 2,750000 dollarow; ogólnie wpłynęło do skarbu 16,291446 dol: z roku przeszłego 1810 zostało 3,459029 dol; azatym massa pieniędzy użyta w 1811 wynosiła 19, 750476 dollarow. Z tego funduszu na wydatki potoczne wysypano 7,994384; zgaszono długu doczesnego 2,750000; nadpłacono długu dawnego 558 262, ogólnie wydano 15,802657; azatym zostało w skarbie 3,947818 dolarow. Przychody przewyższaią summę wydatkow blisko pięciu milionami. W teraźnieyszych czasach, dochodu na rok następny 1812 wyliczono 8,200000: azatym braknie 1,200000; i ten niedostatek musi bydź ułatwionym przez pożyczkę doczesną. Dług publiczny stanow ziednoczonych, w r. 1801 wynoszący 79,926599 dollarow, zmnieyszony został przez każdoroczne nadpłaty do 33,900189; lecz do tego przydadź należy nowy dług 11,250000 za Luiziannę dla Francyi należny. Prowizyia wynosząca w 1801 roku 4,180463 dolarow, dziś ledwo czyni 2,232481.

Na granicach naszych zaszły krwawe sceny między milicyią amer. a tłumami dzikich indyianow. Ziawił się między niemi nieiaki prorok; zapalił ich umysły i do rozpoczęcia woyny za interes religii nakłonił. Połączyły się więc familie Patewatemianow i inne pokolenia; i uderzyły na granice nasze. Wielkorządca Harrison spotkał indyanow i ofiarowaną bitwę przyiąwszy, na głowę poraził. Niewiadomo co się stało z Prorokiem.

ZWIĄZEK RENSKI

Z Warszawy 1 lutego

Komendant ieneralny kadetow i dyrektor edukacyi narodowey chcąc ułatwić drogę do umieszczania dzieci w korpusach kadetow kaliskim i chełmskim ogłosił, że do nich przyimowani będą młodzieńcy lat 10 skończonych; przynoszący dowody że są dziećmi wysłużonych woyskowych, urzędnikow i officyalistow niedostatnich, rodzicow ubogich, zaleceni w szkołach pilnością, i że są zdrowi i ospę odbyli. Zgłoszenia przysyłaią się na pismie razem z dowodami; z tych formuie się lista expektantow, a gdy doydzie do 50 zamyka się, i niewprzód do wpisywania otwiera się aż zmnieyszy się do połowy— Jeneralny inspektor mennicy Bieńkowski ostrzegł publiczność że pokazały się fałszywe złotówki pruskie robione pod r. 1765 z wyobrażeniem Fryderyka 2, pod r. 1797 Fryderyka Wilhema 2, i pod r. 1811 z obrazem Fryderyka Wilhelma 3 robione z miedzi i cyny bardzo mało posrebrzane. (*z gazett warszawskich*)

S Saxonii 20 stycznia

Król saski uznał za rzecz potrzebną uformować w stolicy swoiey Dreznie gwardyią narodową z obywatelow wynosić maiącą 8 kampanii pieszych i iednę iazdy konney; każda składać się ma ze 100 ludzi szeregowych i potrzebney liczby officerow. Oba korpusy zostawać będą pod rozkazami komendanta miasta: i udzielnie mieć będą swoiego własnego dowodzcę. (*z Zusch*)

WŁOCHY

z Neapolu 2 stycznia

Powrót lorda Bentinck do Palermu w Sycylii, w innych okolicznościach mało co znaczący wypadek, w teraźnieyszym stanie Sycylii wzbudza ciekawość, i powszechną uwagę ściąga. Domysły w tey mierze iedne drugie obalaią, to tylko pewne, że wiele osób poymano i na tamten świat wyprawiono. Wydawca gazety w Messynie uwielbia wprawdzie spra-

wiedliwość ang. zakazuiącą imać osob bez iawnych ich zbrodni dowodów, i że ostre środki małą liczbę sycylianów, szczególniey zaś neapolitanow dotknęły, ale tego nie mówi, iż większa połowa tych ofiar należy do woyska sycyliyskiego zostaiącego pod rozkazami anglików, lub do klassy ludzi, mianych za nayprzywiązańszych do dworu Palermeńskiego. Ze wszystkiego zaś widać, że boiaźń włada tym dworem. Widzi on, iak właśni iego officerowie znagleni od anglików, skazuią na śmierć lub więzy swoich współ-obywatelów, a ile może, gniew swóy hamuie i ukrywa. Na imanie odpowiada imaniem, i w niepewności waha się co ma począć teraz i na przyszłość. Takie to są początkowe wypadki po przybyciu Lorda Bentinck, nad któremi niechay się sycyliyczykowie dobrze zastanowią, i z których wnieść można, czego się ieszcze spodziewać należy. (*Zuschauer.*)

Zagrażaiąca postawa Wezuwiusza skończyła się na straszném wybuchaniu, iuż od dwóch dni trwaiącém; wszakże lawa tak zwolna płynie, iż mniemaią, że się zatrzyma.—Jeneralna Policyia królestwa naszego zaleciła, aby poiazdy podróżne naięte, nie ważyły się puszczać w drogę, aż gdy się ich 12 lub 15 zbierze, i to wychodzić maią pod zasłoną dostateczney straży woyskowey.

T U R C Y I A

Ze Stambułu 20 grudnia

Z powodu urodzenia się sułtanowicza Murada wyprawione przez dni 7 uroczystości kosztowały skarbowi 3000 kies, chociaż niebyło wielkiego festynu dla Publiczności, lecz wszystko się w seraiu skończyło. Wciągu tych zabaw udał się Sułtan do seraiu Galata i tam przyymował od posłow zagr. zwyczayne upominki ozdobione kwiatami cukrami i chłodnikami. Mówią też iż udał się do obozu *Daud* dla rozmówienia się z baszą Romelii, który w 1200 żołnierzy tam stanął. Korpus Kara Osmana Oglu wysłużywszy czas zamierzony wraca do swoich siedlisk, lecz na to mieysce nowe zaciągi azyatyckie ciągną przez Adryanopol ku Dunaiowi. (*z Lwowskiey*)

Od brzegow Dunaiu 26 grudnia.

O losie W. Wezyra i woysk iego w Ruszczuku zamkniętych różne pisma rozmaicie doniosły. Jedne ogłosiły że sam ieden przebrał się do Szumli, drugie że przebiiaiąc się przez zapory straciwszy wiele ludzi ledwie z garstką trafił do Balkanu; inne twierdzą że dotąd stoi w Ruszczuku zamknięty. Głoszono też że Sułtan niechętny s powodu klęsk odniesionych, inni zapewniaią że Wezyr nie stracił zaufania. Pełnomocnicy ottomańscy bawią w Bukarecise. Woyska miały póyść na zimowe leże. (*z Lwowskiey.*)

S Z W E C Y I A

Ze Sztokolmu 8 stycznia

Wczora uroczystym obrzędem, król nasz Karol 13 szczęśliwie przyszedłszy do zdrowia, obiął rządy państwa.

Na brzegach szwedzkich i duńskich znayduią wiele trupow z morza wyrzuconych; którzy w burzy na flocie ang. zginęli. Na morzu baltyckim ieszcze zostały okręty woienne Ardent i Dictator, po dział 64 noszące, fregaty Crescent i Fisgard, tudzież bryg Urgent. Wszystkie zaś inne odpłynęły do Anglii. (*Zuschauer.*)

Zbiór wypadkow ważnieyszych w 1811 w maiu

Wpierwszych dniach maia ukończono nowe urządzenie królestwa bawarskiego. D. 1 nayznacznieysi kupcy Amszterdamscy installowani tam byli w nowey izbie handlowey. Dnia 3 Jnrł Baraguay d' Hilliers pobił Jrła hiszpańskiego Campo Verde przy Figuieras w Katalonii. Dnia tegoż palono znowu w Lipsku skonfiskowane towary angielskie. Dnia 4 nowa szkoła dramatyczna otworzona została publicznie w Warszawie. Dnia 5 zacięta bitwa woyska fr. pod M. Massena Xciem Esling z woyskiem ang. i por. przy Fuentes-Onnoro w którey prawe skrzydło sprzymierzonych zniesione zostało. Dnia 6 flottylla hamb. odparła przy Jahde 11 małych statkow ang. Dnia 10 Jnrł fr. Brenier wysadził na powietrze warownie twierdzy por. Almeida, z łączył się z głównem woyskiem Xcia Esling, którego główna kwatera była potem w Salamance, gdzie zdawszy dnia 11 dowodztwo M. Marmont Xciu Raguzy wyiechał do Francyi. Dnia 11 ustawa króla saskiego względem zbiegow z woyska warsz. Dnia tegoż ustawa króla saskiego względem wierzycieli maiących obligacyie skarbowe warsz. Dnia tegoż ogłoszono w Stralsundzie urządzenie względem obrony Pomeranii szwedzkiey. Dnia 12 ukończył się seym królestwa saskiego. Dnia 14 senat włoski przyiął tegoroczny budget. Wydatki na rok wynosiły 131 milionow lirów—Dnia 14 ziechał do Lipska z Drezna komisarz J. K. Mości i surowe przeciw handlowi zakazanemi towarami ang. przedsiewziął srzodki. Dnia 16 król hiszpański Józef ziechał do Paryża. Wszystkie władze miały u niego audyencyią dnia 19. Dnia 16 umarł w Odesie Jenerał Kamiński, były wodz naczelny woyska rossyiskego szczęśliwie działaiącego przeciw turkom. Dnia tego uporczywa bitwa niedaleko Badaioz woyska Xcia Dalmacyi z woyskiem Jrła Beresford. Dnia 19 woysko fr. pod Jrłm Suchet zdobyło szturmem ważny zamek Oliva pod Tarragoną. Dnia 20 kanclerz skarbowy podał parlamentowi ang. budget tegoroczny. Wydatki całey wielkiey Brytanii wynosiły 56 milionow 210,869 funtow szterlingow a dochody tyleż prawie, lecz wchodziła w to nowa pożyczka 12 milionow funt. szter.—Dnia tegoż pismo okolne królewskie ogłoszone w Szwecyi, z powodu rozsianych po prowincyiach wieści zatrważaiących, i nakazuiące mieć baczne oko na cudzoziemcow. Dnia 21 król neapolitański wyiechał z Paryża. Dnia tegoż list okolny rządu szwedzkiego do ministrow królewskich przy dworach zagranicznych, z powodu zaszłych rozruchow w niektórych częściach połudnowey Szwecyi Dnia 22 monarchowie poiechali z Rambonilet do Caen i Cherburga: powrócili do Paryża w końcu tegoż miesiąca. Dnia 23 król westfalski przybył do Paryża. Dnia 22 ustawa króla saskiego zakazuiąca w Xięstwie warsz. towarow i przędzy bawełnianych z rękodzielni pruskich. Ustawa tegoż króla pod tąż datą stanowiąca cło na wprowadzane do Xięstwa warsz: sukno. W dniach 25 i 26 przedsięwzięto w Frankfurcie nad Menem surowe srzodki przeciw kupcom i towarom ang. zakupionym w Lipsku, a zmyślonemi zaświadczeniami opatrzonym. Monarchowie francuzcy przybyli do Cherburga. D. 27 ustawa króla sask. nakazuiąca dostawienie z xięstwa warszawskiego 300 ludzi do półku letkiey iazdy w gwardyi Napoleona. Dnia 28 adres katolików Jrlandzkich do Xięcia Reienta o nadanie im swobod, i przeciw Xięciu Richemont wielkorządzcy Jrlandyi. Dnia tegoż wielki pożar w Prezburgu. Dnia 29 sąd kassacyiny państwa fr. przeniosł się z wielką uroczystością do dawney wielkiey sali parlamentowey. Dnia 30 król neapolitański powrócił z Paryża do swoiey stolicy. Dnia tegoż wielki Xże frankfurtski wyiechał z Frankfurtu do Paryża, poruczywszy rząd kraiu swego baronowi Albini. D. 31 adres obywatelow londyns: do Xcia Regenta względem reformy parlamentu. Dnia tegoż izba niższa odroczyła większością prożbę katolikow Jrlandzkich. D. 31 Napoleon zwołał ciało prawodawcze fr. na dzień 16 czerwca. W miesiącu tym okręty woienne ang. ukazały się na morzu baltyckim. Układy o pokoy między Rossyą i Portą.

w Wilnie dnia stycznia		Barometr całe	linie		Termometr stopnie	Odmiany powietrza
28	z rana	27	11	3	— 10¼	pochmurne
	po południu	27	11	5	— 7	
	w wieczor	27	11	6	— 10	
29	z rana	28	0	0	— 10	pogodne
	po południu	28	1	0	— 8	
	w wieczor	28	1	0	— 11	
30	z rana	28	1	4	— 19	pogodne
	po południu	28	1	3	— 10	
	w wieczor	28	1	2	— 14	

Za Pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — W Drukarni Redakcyi Kuryera Litewskiego.